

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 347/08-20

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 24. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť L. K. a A. K., obaja bytom P., zastúpených advokátom JUDr. M. J., K., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 1145/01 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť L. K. a A. K. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 14. novembra 2007 doručená sťažnosť L. K. a A. K. (ďalej len „sťažovateľka“), obaja bytom P. (spolu ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom

Okresného súdu Košice-okolie (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 1145/01.

Zo sťažnosti vyplýva, že v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 1145/01 sa žalobou podanou 13. decembra 2001 žalobcovia domáhajú voči sťažovateľom „určenia vlastníckeho práva“ k spornej nehnuteľnosti. Sťažovatelia v sťažnosti uvádzajú, že náprava nimi tvrdeného porušenia označených práv zaručených v ústave a dohovore nebola okresným súdom zjednaná ani po podaní sťažnosti na prietahy v konaní predsedovi okresného súdu, ktorý ju listom sp. zn. Spr. 2083/07 z 30. októbra 2007 vyhodnotil ako „nedôvodnú“. Podľa tvrdení sťažovateľov okresný súd koná v ich veci so zbytočnými a neodôvodnenými prietahmi, čím sa predlžuje stav ich právnej neistoty a oddiaľuje sa právoplatné skončenie sporu.

Sťažovatelia v sťažnosti okrem iného uviedli:

„Aj napriek tomu, že od začatia konania doposiaľ uplynulo takmer 6 rokov, nie je vo veci právoplatne rozhodnuté, čím naša právna neistota pretrváva. Naša prejednávaná vec sa od podania žaloby dňa 13. decembra 2001 dodnes nachádza na súde 1. stupňa, kde nedošlo za obdobie takmer 6 rokov k vyhláseniu meritórneho rozsudku. Vzhľadom na tento stav prihliadnuc tiež na to, že vo veci nebolo ani ukončené dokazovanie, nedá sa predpokladať kedy by mohlo dôjsť k právoplatnému ukončeniu tohto konania. Uvedený stav je pre nás neznesiteľný. Sťažovatelia nepociťujú, že by spôsobovali prietahy vo veci samej, naopak, sú riadne zastúpení advokátom, na pojednávaniach sa prostredníctvom právneho zástupcu zúčastňujú, na výzvy súdu riadne a včas reagujú a snažia sa byť s konajúcim súdom maximálne súčinní. Je v záujme sťažovateľov, aby vec bola čo najrýchlejšie právoplatne ukončená, aby obdobie ich právnej neistoty pominulo.“

Vzhľadom na uvedené sťažovatelia žiadajú, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie ústavný súd rozhodol týmto nálezom:

„1. Okresný súd Košice-okolie v konaní vedenom pod sp. zn. 14C/1145/2001 porušil základné právo L. K. a A. K., aby sa ich vec prerokovala bez zbytočných prietahov zaručené

v článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a aby sa ich vec prejedнала v primeranej lehote podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

2. Prikazuje Okresnému súdu Košice-okolie konať bez zbytočných prieťahov.

3. L. K. a A. K. priznáva primerané finančné zadosťučinenie a to každému sťažovateľovi v sume 120.000 Sk, ktoré je im Okresný súd Košice-okolie povinný vyplatiť do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. L. K. a A. K. priznáva náhradu trov právneho zastúpenia v celkovej sume 10.216 Sk, ktorú je Okresný súd Košice-okolie povinný im vyplatiť na účet advokáta JUDr. M. J. do 2 mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania ústavného súdu je posúdenie, či v konaní vedenom okresným súdom pod sp. zn. 14 C 1145/01 bolo porušené základné právo sťažovateľov na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručené v čl. 48 ods. 2 ústavy a právo na prejednanie záležitosti v primeranej lehote zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Podľa judikatúry ústavného súdu dôvodom na odmietnutie sťažnosti pre jej zjavnú neopodstatnenosť je aj nezistenie žiadnej možnosti porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, I. ÚS 117/05, I. ÚS 225/05, II. ÚS 272/06).

V súvislosti s postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 1145/01 ústavný súd z vyžiadaného súdneho spisu zistil tento priebeh a stav označeného konania:

Žalobou podanou 13. decembra 2001 sa žalobcovia domáhali, aby bolo rozhodnuté, že sťažovatelia nie sú vlastníkami sporných nehnuteľností, ktoré mali nadobudnúť do vlastníctva vydržaním. Okresný súd zaslal žalobu na vyjadrenie sťažovateľom 8. októbra 2002 a sťažovatelia sa vyjadrili 5. novembra 2002. Následne na základe výzvy okresného súdu z 31. januára 2003 sa žalobcovia vyjadrili k stanovisku sťažovateľov 18. marca 2003 a súčasne žiadali, aby okresný súd nenariad'oval pojednávanie v období od apríla 2003 do novembra 2003 z dôvodu hospitalizácie ich právnej zástupkyne.

Okresný súd 2. decembra 2003 nariadil pojednávanie na 7. január 2004, ktoré bolo po vypočutí účastníkov odročené na 3. marec 2004 za účelom predvolania svedkov a predloženia listinných dôkazov, ktoré sťažovatelia predložili 27. februára 2004. Pojednávanie 3. marca 2004 bolo po vypočutí predvolaných svedkov odročené na 5. máj 2004 s tým, aby žalobcovia v dostatočnom predstihu predložili okresnému súdu listinné dôkazy, „ako aj písomné stanovisko k zmenenému návrhu“ tak, aby ho okresný súd mohol ešte pred pojednávaním zaslať sťažovateľom.

Podaním osobne doručeným okresnému súdu 4. mája 2004 sťažovateľka žiadala odročiť pojednávanie nariadené na 5. máj 2004, pretože po nahliadnutí do spisu zistila, že žalobcovia nepredložili listiny, ktorých predloženie im bolo uložené na poslednom pojednávaní. Pojednávanie 5. mája 2004 bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov odročené na neurčito. Následne okresný súd výzvou z 13. mája 2004 vyzval žalobcov, aby do 10 dní

predložili listinné dôkazy a upravili žalobný petit tak, ako im to bolo uložené na pojednávaní 3. marca 2004. Žalobcovia 16. augusta 2004 oznámili okresnému súdu, že mienia upraviť okruh „aktívne legitimovaných účastníkov“ s tým, že upravenú žalobu zašlú do 30 dní, avšak 17. decembra 2004 žalobcovia žiadali o predĺženie lehoty na úpravu žaloby a napokon žalobu upravili až 10. mája 2005, pričom žiadali, aby okresný súd určil, že sporné nehnuteľnosti patria do vlastníctva ich právnych predchodcov.

Okresný súd uznesením z 1. júna 2005 pripustil zmenu žaloby a 8. novembra 2005 nariadil pojednávanie na 18. január 2006, pričom pred jeho konaním právna zástupkyňa žalobcov žiadala o jeho odročenie z dôvodu kolízie pojednávaní, a napokon bolo toto pojednávanie odročené na 22. marec 2006.

Pojednávanie 22. marca 2006 bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov odročené na 24. máj 2006, pričom právna zástupkyňa sťažovateľov 14. marca 2006 ospravedlnila svoju neprítomnosť a neprítomnosť sťažovateľov z dôvodu kolízie pojednávaní a z toho istého dôvodu právna zástupkyňa sťažovateľov 17. mája 2006 žiadala odročiť aj nasledujúce pojednávanie nariadené na 24. máj 2006, ktoré bolo napokon z dôvodu neprítomnosti účastníkov odročené na 13. júl 2006. Aj pojednávanie 13. júla 2006 bolo na žiadosť právnej zástupkyne žalobcov z dôvodu kolízie pojednávaní odročené, a to na 4. október 2006.

Pojednávanie 4. októbra 2006, ktorého sa zúčastnili právne zástupkyne oboch sporových strán, bolo odročené na 30. november 2006 s tým, že právna zástupkyňa žalobcov upresní číslo spornej parcely, pretože bola prečíslovaná v rámci konania o registri obnovenej evidencie pozemkov (ROEP). Aj pojednávanie nariadené na 30. november 2006 bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov odročené na neurčito, pričom ešte predtým, 29. novembra 2006, právna zástupkyňa sťažovateľov ospravedlnila svoju neprítomnosť a neprítomnosť sťažovateľov na pojednávaní a súčasne toto pojednávanie žiadala odročiť z dôvodu, že stále nedostali od žalobcov upravený petit tak, ako sa zaviazali na pojednávaní zo 4. októbra 2006.

Dňa 3. apríla 2007 nariadil okresný súd pojednávanie na 10. máj 2007, avšak 9. mája 2007 právna zástupkyňa žalobcov z dôvodu práceneschopnosti žiadala zrušiť nariadený termín pojednávania a súčasne písomným podaním ospravedlnila svoju neúčast' na pojednávaní aj právna zástupkyňa sťažovateľov, takže pojednávanie 10. mája 2007 bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov odročené na 27. jún 2007. Aj pojednávanie 27. júna

2007 bolo z dôvodu neospravedlnenej neprítomnosti účastníkov a ich právnych zástupkýň odročené na neurčito s tým, že účastníci budú predvolaní „pod hrozbou pokuty a predvedenia“.

Podaním doručeným okresnému súdu 24. augusta 2007 žalobcovia upresnili okruh pasívne legitimovaných účastníkov konania, pričom uznesením z 28. septembra 2007 okresný súd pripustil rozšírenie okruhu žalovaných (spolu so sťažovateľmi na 25 žalovaných). Výzvou z 24. októbra 2007 vyzval okresný súd právnu zástupkyňu žalobcov, aby oznámila aktuálnu adresu Karola Kohúta (jeden zo žalovaných), pretože na ňou uvedenej adrese je „neznámy“. Po reakcii žalobcov na predmetnú výzvu 31. októbra 2007 a po tom, ako 4. januára 2008 nadobudlo právoplatnosť uznesenie o rozšírení okruhu žalovaných, okresný súd 6. februára 2008 nariadil pojednávanie na 20. marec 2008, ktoré bolo po vypočutí prítomných účastníkov odročené na 7. máj 2008 za účelom predvolania neprítomných účastníkov (žalovaní v 4. – 19., v 21. – 23. rade). Pojednávanie 7. mája 2008 však bolo z dôvodu neprítomnosti účastníkov odročené na 18. jún 2008 za účelom ich opätovného predvolania, pričom 5. mája 2008 právna zástupkyňa sťažovateľov žiadala z dôvodu práceneschopnosti toto pojednávanie odročiť. Nasledujúce pojednávanie 18. júna 2008 bolo po vypočutí prítomných účastníkov odročené na 16. júl 2008 za účelom predvolania neprítomných účastníkov (sťažovateľ a žalovaní v 5. – 25. rade) a z tohto istého dôvodu, ako aj z dôvodu predvolania navrhovaných svedkov bolo pojednávanie 16. júla 2008 odročené na 24. september 2008.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že z uvedeného prehľadu procesných úkonov okresného súdu v napadnutom konaní je zrejmé, že sťažovatelia (v procesnom postavení žalovaných) sa o existencii napadnutého súdneho konania vedeného pod sp. zn. 14 C 1145/01 dozvedeli, až keď im bola doručená výzva okresného súdu z 8. októbra 2002, aby sa vyjadrili k žalobe. Vzhľadom na uvedené ústavný súd konštatuje, že sťažovatelia sa mohli domáhať svojho základného práva na konanie bez zbytočných prietáhov a práva na prejednanie svojej veci v primeranej lehote najskôr odo dňa, keď im bola doručená žaloba na vyjadrenie, pretože až vtedy sa dozvedeli o existencii napadnutého konania. Sťažovatelia do momentu, kým im nebola okresným súdom doručená žaloba na vyjadrenie, ani nevedeli, že sú účastníci konania, a preto ústavný súd obdobie pred doručením žaloby nepovažuje za

obdobie, v ktorom by bolo relevantne možné hodnotiť a skúmať otázku zbytočných prietahov v konaní vo vzťahu k sťažovateľom a porušeniu ich práv (napr. IV. ÚS 132/03, IV. ÚS 248/05, II. ÚS 247/06, II. ÚS 264/07).

Z uvedeného prehľadu procesných úkonov je zrejmé, že spomalenie konania možno pripísať aj na vrub samotných sťažovateľov, keď z 15 nariadených pojednávanií zmarili v dôsledku svojej neprítomnosti a neprítomnosti ich právnej zástupkyne celkovo 7 pojednávanií (5. mája 2004, 22. marca 2006, 24. mája 2006, 30. novembra 2006, 10. mája 2007, 27. júna 2007 a 7. mája 2008). Je síce nepochybné, že v prevažnej väčšine uvedených pojednávanií (5) právna zástupkyňa sťažovateľov ospravedlnila svoju neprítomnosť, ako aj neprítomnosť sťažovateľov najmä z dôvodu kolízie pojednávanií alebo z dôvodu jej práceneschopnosti, avšak táto skutočnosť nemôže byť pripísaná okresnému súdu pri hodnotení plynulosti jeho procesného postupu. Navyše svoju neprítomnosť sťažovatelia a ich právna zástupkyňa neospravedlnili na pojednávanií nariadenom na 27. jún 2007.

Okrem toho podľa zistenia ústavného súdu plynulosti postupu okresného súdu bránil častokrát aj postup žalobcov, ktorí nereagovali na výzvy okresného súdu v primeraných lehotách, a tiež v dôsledku ich neprítomnosti a ich právnej zástupkyne zmarili 7 pojednávanií (18. januára 2006, 22. marca 2006, 24. mája 2006, 13. júla 2006, 30. novembra 2006, 10. mája 2007 a 27. júna 2007).

Pokiaľ ide o postup okresného súdu, ústavný súd na základe uvedeného prehľadu procesného postupu okresného súdu dospel k záveru, že aj keď by bolo možné vyčítať okresnému súdu neefektívnosť v súvislosti s jeho málo nástojčivým postupom voči žalobcom pri ich reakcii na výzvu okresného súdu z 13. mája 2004, aby upravili žalobný petit, predsa len v postupe okresného súdu možno jednoznačne konštatovať prietah v konaní zavinený okresným súdom iba v čase od 1. júna 2005, keď okresný súd uznesením pripustil zmenu žaloby, do 8. novembra 2005, keď okresný súd nariadil pojednávanie, t. j. viac ako 5 mesiacov.

Z judikatúry ústavného súdu vyplýva, že nie každý zistený prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy (I. ÚS 46/01, II. ÚS 57/01).

V prípade, keď ústavný súd zistí, že postup všeobecného súdu sa nevyznačoval takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako „zbytočné prieťahy“ v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy (II. ÚS 57/01, III. ÚS 30/03), nevysloví porušenie práva zaručeného v tomto článku, ale sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 57/01, I. ÚS 27/02, I. ÚS 197/03, I. ÚS 35/04, I. ÚS 38/04).

Vzhľadom na zistenie ojedinelého prieťahu v postupe okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 14 C 1145/01, ako aj vzhľadom na prieťahy spôsobené samotnými sťažovateľmi, ústavný súd sťažnosť sťažovateľov už po jej predbežnom prerokovaní odmietol ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na to, že sťažnosť sťažovateľov bola odmietnutá, tak ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia, a rozhodnutie o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia a trov konania je podmienené vyslovením porušenia práva alebo slobody sťažovateľov (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti, ktorou sa sťažovatelia domáhali ich priznania, nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. septembra 2008